

مصوبه شورای عالی حوزه های علمیه

کلیات و برنامه درسی رشته «علوم اسلامی با گرایش اخلاق اسلامی» در مقطع سطح دو

ماده ۱. عنوان:

عنوان رشته، سطح دو «علوم اسلامی با گرایش اخلاق اسلامی» است.

ماده ۲. تعریف:

سطح دو «علوم اسلامی با گرایش اخلاق اسلامی»، دومین مقطع از تحصیلات حوزوی و یکی از رشته های حوزه دانشی «اخلاق، تربیت و مشاوره اسلامی» است که در آن طلباب، ضمن فراگیری مباحث فقه و اصول متعارف، با مفاهیم و اصطلاحات، مبانی، اصول، موضوعات و ساختار اخلاق اسلامی و روش های تربیتی آن آشنا می شوند و پس از احراز توان علمی با ارائه تحقیق پایانی، موفق به دریافت مدرک سطح دو «علوم اسلامی با گرایش اخلاق اسلامی» می شوند.

ماده ۳. اهداف:

- ۱) آشنایی با مبانی و مسائل دانش اخلاق اسلامی بر اساس آموزه های قرآن و مکتب اهل بیت علیهم السلام؛
- ۲) آشنایی با منابع دانش اخلاق اسلامی و ایجاد توان فهم آن؛
- ۳) ایجاد توان تحقیق در حد جمع آوری، تتبع و جمع بندی مطالب در زمینه دانش اخلاق اسلامی؛
- ۴) آشنایی با سیره و روش علماء ربانی در فرآیند تربیت اخلاقی؛
- ۵) آشنایی با سبک زندگی اسلامی بر اساس مکتب اهل بیت علیهم السلام؛
- ۶) ایجاد توان پاسخ گویی به پرسش های عمومی در حوزه دانش اخلاق اسلامی؛
- ۷) تربیت دانش پژوهان برای ورود به سطوح بالاتر؛
- ۸) شناخت استدلالی مسائل فقهی و اصولی و آشنایی با روش های استنباط فقهی بر اساس دروس متداول این سطح؛
- ۹) ایجاد توان استفاده از متون و منابع مهم فقهی، اصولی.

ماده ۴. سیاست ها:

- ۱) اهتمام به ایجاد زمینه تعالی اخلاقی و اعتقادی طلباب؛
- ۲) اهتمام به رشد جامع و هماهنگ طلباب در ابعاد شناختی، مهارتی و نگرشی؛
- ۳) اهتمام به آموزش اخلاق اسلامی بر اساس قرآن و سنت؛
- ۴) تأکید بر استفاده از منابع اصیل و مهم اخلاق اسلامی؛
- ۵) اهتمام به تعمیق و گسترش اخلاق در حوزه؛
- ۶) حفظ و تقویت سنت های حسنه حوزه های علمیه ضمن توجه به ابزارهای نوین و روش های کارآمد در تعلیم و تربیت و پژوهش؛
- ۷) اهتمام به دروس فقه و اصول و نظارت بر اجرای آن؛
- ۸) تأکید بر آموزش های پژوهش گرا؛
- ۹) تأکید بر تقویت اعتماد به نفس طلباب در مسائل علمی - پژوهشی؛

مصوبه شورای عالی حوزه‌های علمیه

- ۱۰) توجه به نیازهای جامعه و نظام اسلامی و کاربردی کردن آموزش؛
- ۱۱) تأکید بر استفاده از اساتید، مدیران و کادر اجرایی مهذب، با تجربه، منظم، خلاق و فعال؛
- ۱۲) اهتمام به شناسایی، هدایت و حمایت از طلاب مستعد در زمینه تحقیق، تدریس و تبلیغ.

ماده ۵. ضرورت:

- ۱) محور بودن اخلاق و تعالی مکارم اخلاقی، به عنوان هدف از بعثت نبی اکرم صلی الله علیه و آله و آموزه‌های دینی؛
- ۲) تأمین نیازهای اخلاقی جامعه در حوزه‌های نظری و عملی؛
- ۳) ابتناء رسالت تبلیغ دینی بر تخلّق به اخلاق الهی؛
- ۴) تأثیر تخلّق به اخلاق اسلامی، در رشد علمی طلاب و تربیت عالم ربّانی.

ماده ۶. نظام آموزشی:

نظام آموزشی این رشته در سطح دو، نیم‌سال، درسی و حضوری است. طول دوره، حداقل چهار نیم‌سال و حداکثر شش نیم‌سال است.

ماده ۷. شرایط پذیرش:

- ۱. احراز صلاحیت‌های عمومی و اخلاقی؛
- ۲. دارا بودن مدرک علمی سطح یک؛
- ۳. قبولی در سنجش علمی.

ماده ۸. عناوین و مشخصات کلی دروس:

ردیف	عنوان	ساعت
۱	دروس عمومی	۸۰
۲	دروس اختصاصی گرایش	۷۸۴
	جمع ساعت	۱۶۶۴

۱. در این نظام هر درس به صورت مستقل ارزیابی می‌شود و قبولی یا رد در یک درس، تأثیری در قبولی یا رد دروس دیگر ندارد.

شورای عالی حوزه‌های علمیه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شماره مصوبه: ۱۵۷۶

شماره جلسه:

۲۳۶ (شورای مسترش)

تاریخ جلسه:

۱۳۹۹/۱۱/۰۶

تاریخ ثبت:

۱۴۰۰/۰۸/۰۵

مصوبه شورای عالی حوزه‌های علمیه

ماده ۹. عناوین و مشخصات تفصیلی دروس:

۱. دروس عمومی:

ردیف	عنوان درس	ساعت	اهداف
۱	فقه	۲۸۰	شناخت استدلالی مسائل مهم فقه، طبق برنامه مرکز مدیریت در سطح دو
۲	اصول	۲۸۰	شناخت استدلالی مسائل مهم اصول، طبق برنامه مرکز مدیریت در سطح دو
۳	فلسفه اسلامی	۶۴	شناخت استدلالی مسائل اساسی و چالشی فلسفه اسلامی طبق برنامه مرکز مدیریت در سطح دو
۴	کلام اسلامی	۶۴	شناخت استدلالی مسائل مهم و چالشی خداشناسی، نبوت و امامت با توجه به منابع و متون اصلی کلام اسلامی و ایجاد توان لازم برای پاسخ به مسائل و شبهات اصلی آن
۵	تفسیر ترتیبی	۳۲	ایجاد توان بهره‌گیری از آیات قرآن کریم و وجوه محتمل در آن به منظور شناخت معارف قرآنی
۶	رجال و درایه	۳۲	شناخت تکمیلی و تسلط بر مباحث مهم کاربردی و نکات اساسی رجال و درایه، همراه با معرفی منابع مهم (مکتوب و نرم‌افزاری)
۷	تاریخ معاصر	۳۲	بررسی تحلیلی تاریخ فرهنگی، اجتماعی و سیاسی صد سال اخیر ایران
۸	روش تحقیق	۳۲+۱۶ نظری - عملی	آشنایی با روش‌های عمومی پژوهش و کیفیت بهره‌برداری از منابع در حوزه اخلاق اسلامی
۹	زبان عربی معاصر	۳۲+۱۶ نظری - عملی	ایجاد توان بهره‌گیری از متون جدید عربی در حوزه اخلاق اسلامی
جمع ساعت		۸۸۰	

۲. دروس تخصصی:

ردیف	نام درس	ساعت	اهداف
۱	کلیات دانش اخلاق اسلامی	۳۲	آشنایی با مهم‌ترین اهداف، مبانی، اصول، روش‌ها موضوعات، منابع و مکاتب مطرح در علم اخلاق اسلامی
۲	انسان در قرآن	۳۲	آشنایی با دیدگاه قرآن در خصوص ماهیت، ابعاد، ویژگی‌ها، منزلت و جایگاه انسان در قرآن کریم، همراه با بررسی دیدگاه‌های مفسران در این خصوص
۳	اخلاق و قرآن	۳۲	آشنایی با حقیقت و حیات قرآن، حیات طیبۀ قرآنی و تاثیرات قرآن بر تهذیب اخلاق بر اساس آموزه‌های مکتب اهل بیت علیهم‌السلام

مصوبه شورای عالی حوزه‌های علمیه

ردیف	نام درس	ساعت	اهداف
۴	قواعد فهم قرآن و حدیث	۳۲	آشنایی با مهم‌ترین قواعد، روش‌ها و مراحل فهم و تفسیر آیات قرآن کریم و روایات اهل‌بیت <small>علیهم‌السلام</small>
۵	اخلاق و حدیث ۱	۳۲	آشنایی با موضوعات و مسائل اخلاقی مطرح شده در روایات اهل‌بیت <small>علیهم‌السلام</small> با تأکید بر کتاب کافی و نهج‌البلاغه
۶	اخلاق و حدیث ۲	۳۲	آشنایی با موضوعات و مسائل اخلاقی مطرح شده در روایات اهل‌بیت <small>علیهم‌السلام</small> با تأکید بر سایر معاجم و منابع روایی
۷	سیره اخلاقی عالمان دینی	۳۲	تبیین و بررسی مهم‌ترین ابعاد سیره اخلاقی و تربیتی عالمان شیعه همراه با منشأیابی و تطبیق آن با آموزه‌های اخلاقی قرآن و اهل‌بیت <small>علیهم‌السلام</small>
۸	اخلاق عرفانی	۳۲	آشنایی با مفاهیم، اهداف، اصول و مهم‌ترین شاخه‌های سلوک و اخلاق عرفانی همراه با تبیین مراحل خودسازی و اخلاق عملی
۹	اخلاق کاربردی	۳۲+۱۶ نظری- عملی	آشنایی با مفاهیم، اهداف، مبانی، اصول و مهم‌ترین شاخه‌های اخلاق کاربردی با تطبیق بر اخلاق صنفی روحانیت و دیدگاه‌های زعمای برجسته اخلاقی حوزه‌های علمیه
۱۰	آسیب‌های اخلاقی	۳۲	آشنایی با مهم‌ترین موانع و آفات مؤثر در فرایند تربیت و تهذیب اخلاقی و راه‌کارهای برون‌رفت از آنها بر اساس آموزه‌های مکتب اهل‌بیت <small>علیهم‌السلام</small>
۱۱	تعلیم و تربیت اسلامی ۱	۳۲	آشنایی با مهم‌ترین مفاهیم، مبانی و ساحت‌های تعلیم و تربیت اسلامی بر اساس مکتب اهل‌بیت <small>علیهم‌السلام</small>
۱۲	تعلیم و تربیت اسلامی ۲	۳۲	آشنایی با مهم‌ترین عوامل، اهداف و روش‌های تعلیم و تربیت اسلامی بر اساس مکتب اهل‌بیت <small>علیهم‌السلام</small>
۱۳	سبک زندگی اسلامی	۳۲	تبیین و بررسی برترین الگوهای رفتاری زندگی اسلامی و مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار در آن بر اساس آموزه‌های مکتب اهل‌بیت <small>علیهم‌السلام</small>
۱۴	روان‌شناسی عمومی	۳۲	آشنایی با مفاهیم کلی روان‌شناسی، انواع و اقسام آن، فیزیولوژی اعصاب، انگیزش و هیجان، و بحث‌های کلی روان‌شناسی اجتماعی، یادگیری، شخصیت و کلیات روان‌شناسی
۱۵	اصول کلی مشاوره و راهنمایی	۳۲+۱۶ نظری- عملی	آشنایی با مهم‌ترین اصول و روش‌ها و فرآیند مشاوره و راهنمایی با تأکید بر دیدگاه اسلامی (به صورت کارگاهی)
۱۶	اخلاق و عبادت	۳۲	تبیین و بررسی مهم‌ترین مبانی رابطه متقابل عبادت با تهذیب و اخلاق و تأثیر آن‌ها بر همدیگر بر اساس آموزه‌های مکتب اهل‌بیت <small>علیهم‌السلام</small>
۱۷	اخلاق و دعا	۳۲	بررسی نقش دعا در تربیت اخلاقی همراه با تبیین مهم‌ترین موضوعات و مسائل اخلاقی مطرح شده در ادعیه با تأکید بر صحیفه سجادیه

شورای عالی حوزه‌های علمی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شماره مصوبه: ۱۵۲۶

شماره جلسه:

۲۳۶ (شورای سمنش)

تاریخ جلسه:

۱۳۹۹/۱۱/۰۶

تاریخ ثبت:

۱۴۰۰/۰۸/۰۵

مصوبه شورای عالی حوزه‌های علمیه

اهداف	ساعت	نام درس	ردیف
آشنایی با مهم‌ترین مبانی و دستورات حوزه طب و بهداشت جسم و روان و نقش و تأثیر آن بر سلامت اخلاق با تکیه بر آموزه‌های مکتب اهل بیت <small>علیهم‌السلام</small>	۳۲	سلامت و اخلاق	۱۸
آشنایی با مهم‌ترین مبانی رابطه متقابل اخلاق با فرهنگ انتظار و مهدویت و تأثیر متقابل آن‌ها بر همدیگر بر اساس آموزه‌های مکتب اهل بیت <small>علیهم‌السلام</small>	۳۲	اخلاق و مهدویت	۱۹
آشنایی با مهم‌ترین تأثیرات متقابل فرهنگ و اخلاق بر یکدیگر بر اساس مکتب اهل بیت <small>علیهم‌السلام</small>	۳۲	اخلاق و فرهنگ	۲۰
آشنایی با مهم‌ترین متون و مآخذ اخلاق اسلامی متقدم و معاصر فریقین همراه با ایجاد توانایی برای استفاده از تراث اخلاقی	۳۲+۱۶ نظری - عملی	متون تخصصی اخلاق	۲۱
ارائه پژوهشی جامع، در یکی از موضوعات اخلاق اسلامی در حد تتبع، جمع‌آوری و جمع‌بندی اقوال	۳۲+۳۲ عملی	تحقیق پایانی	۲۲
	۷۸۴	جمع ساعت	

سید هاشم حسینی بوشهری

دبیر شورای عالی حوزه‌های علمیه